

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Productieoperator hout

//////////////////////////////////////
BK-0010-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Productieoperator hout

Deze benaming wijkt af van deze die in de Competent-fiche H220201 operator houtbewerking gehanteerd wordt. De terminologie 'productieoperator hout' is echter algemeen aanvaard en gebruikelijk in de sector zelf.

1.2 DEFINITIE

Het opvolgen en analyseren van productiegegevens, het instellen, omstellen, bedienen en opvolgen van de productie aan de machine, het uitvoeren van kwaliteitscontroles op geregelde tijdstippen, het uitvoeren van het basisonderhoud en het nemen van maatregelen in geval van storingen en afwijkingen, steeds in navolging van kwaliteitsprocedures, hygiëne-, milieu-, veiligheids- en productievoorschriften (kwaliteit, kosten, termijn, ...) teneinde grondstoffen aan de machine-(straat), -lijn te bewerken tot (half)afgewerkte producten uit hout of afgeleide producten van hout.

1.3 SECTOREN

- Houtnijverheid (PC125 Houtnijverheid, PC126 Stoffering en houtbewerking)

1.4 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

WOODWIZE

Mede-indieners

1.5 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): H220201 Meubel- en houtbewerkingsmachines bedienen, 19 december 2013
- Beroeps(competentie)profiel: productieoperator hout, in samenwerking met opleidingscentrum hout (OCH), december 2002
- Andere: Voor het generieke deel werden ook volgende informatiebronnen gehanteerd
 - H210201 Operator van installaties voor de productie van voedingsmiddelen
 - H330101 Operator verpakkingsinstallaties
 - H330301 Bereider van grondstoffen
 - H320101 Productiemedewerker kunststofverwerking
 - H320201 Regelaar kunststofverwerking
 - H240501 Operator non-woven
 - H240601 Operator textielveredeling
 - H240801 Bedrukker
 - H240401 Operator spinnerij
 - H290301 Operator verspanende bewerkingen

Relatie tot het referentiekader

Voor het generiek deel van het beroepskwalificatiedossier werd een matrix opgemaakt waarin de voornaamste Competent-fiches voor elke sector naast elkaar geplaatst werden. Daarin werd snel duidelijk dat de Competent-fiches melding maken van gelijkaardige competenties, die echter op een andere wijze verwoord worden. Er werd vervolgens voor elke competentie gezorgd voor een algemene, gemeenschappelijke en duidelijke verwoording die de goedkeuring wegdraagt van alle vertegenwoordigers van de betrokken sectoren. Het referentiekader werd aangevuld met competenties, opgenomen in de beroepscompetentieprofiel van de SERV of materialen aangereikt door de sectoren.

Daarnaast werden ook sectorspecifieke competenties of gegevens opgenomen. De betrokken sectoren willen hierbij aangeven dat hun beroepskwalificatiedossiers een zeer hoge mate van gelijkenissen vertonen, maar tegelijkertijd toch een aantal eigenheden bezitten die maken dat ze samen niet in één gemeenschappelijk beroepskwalificatiedossiers kunnen voorkomen. Wel kan men hieruit concluderen dat de beroepsbeoefenaars sectoroverschrijdend inzetbaar zijn, mits zij bijkomende sectorspecifieke competenties verwerven.

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Werk in teamverband				
• Communiceert effectief en efficiënt	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van registratie- en informatiesystemen • Basiskennis van productieplanning • Basiskennis van regels m.b.t. welzijn op het werk • Basiskennis van communicatietechnieken • Kennis van interne productieprocedures • Grondige kennis van het productieproces
• Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken	✓			
• Rapporteert aan leidinggevenden	✓			
• Draagt de werkzaamheden over aan de volgende ploeg	✓			
• Werkt efficiënt samen met collega's	✓			
• Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op	✓			
2. Organiseert de eigen werkplek veilig, ordelijk en milieubewust				
• Sorteert afval volgens de richtlijnen			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van regels m.b.t. welzijn op het werk • Basiskennis van milieuzorgsystemen • Kennis van productieapparatuur en gereedschappen • Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van regels van persoonlijke hygiëne • Kennis van milieuvoorschriften
• Houdt de werkplek schoon			✓	
• Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op			✓	
• Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd	✓			
3. Verzamelt en neemt kennis van de productiefiches en -voorschriften				
• Neemt de werkzaamheden van de vorige ploeg over	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van ICT • Basiskennis van registratie- en informatiesystemen • Basiskennis van productieplanning
• Neemt de planning door	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Controleert en houdt zich aan productieorder en technische fiche • Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van communicatietechnieken • Kennis van interne productieprocedures • Kennis van etikettering en productidentificatie • Kennis van kwaliteitscontrolesystemen • Grondige kennis van het productieproces
4. Leidt uit aangereikte documenten de noodzakelijke parameters, afmetingen, ... af				
<ul style="list-style-type: none"> • Leest werkdocumenten en -tekeningen • Voert berekeningen uit • Leidt productiegegevens af uit de werktekening 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van ICT • Kennis van regels voor conversie van meeteenheden • Kennis van werkdocumenten • Kennis van tekeninglezen • Kennis van functionele rekenvaardigheden
5. Controleert de voorraad grondstoffen en materialen (beschikbaarheid, tekorten, hoeveelheid, dosering, mengeling, conformiteit, kwaliteitsafwijkingen, ...)				
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt de voorraad op peil en onderneemt actie bij tekorten • Gebruikt toestellen voor goederentransport • Controleert de te verwerken grondstoffen en onderneemt actie bij afwijkingen • Stemt de hoeveelheid grondstoffen af op de opdracht • Volgt informatie van beeldschermen op • Gebruikt controle-instrumenten en interpreteert de controlegegevens • Houdt rekening met de interne codering • Past hef- en tiltechnieken toe 		✓		<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van ICT • Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken • Basiskennis van registratie- en informatiesystemen • Basiskennis van voorraadbeheer • Kennis van productieapparatuur en gereedschappen • Kennis van de grondstoffen • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van ergonomische hef- en
			✓	
		✓		
	✓			
	✓			
	✓			
			✓	
			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
				tiltechnieken <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van etikettering en productidentificatie • Kennis van kwaliteitscontrolesystemen • Kennis van toestellen voor goederentransport • Grondige kennis van procedures voor productcontrole
6. Controleert, monteert en vervangt (snij)gereedschappen op de machine-(straat), - lijn				
<ul style="list-style-type: none"> • Raadpleegt technische bronnen (werkstuktekeningen, instelgegevens, omrekeningstabellen, ...) 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van meet- en regeltechnieken • Kennis van productieapparatuur en gereedschappen • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van eigen werkzaamheden • Kennis van gebruik van relevante machinespecifieke software • Kennis van opspantechieken van gereedschappen en onderdelen (gereedschapshouders, ...) • Kennis van randapparatuur • Kennis van verspaningstechnologie en -technieken • Kennis van sectorspecifieke mechanische fysische bewerkingen • Grondige kennis van verspaningsgereedschappen
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan procedures en voorschriften 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Selecteert (snij)gereedschappen i.f.v. de uit te voeren opdracht 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Controleert de standtijd van het (snij)gereedschap 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Verzamelt materiaal en gereedschap en beoordeelt de conformiteit ervan 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Kalibreert meet- en controle-instrumenten 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • (De)monteert (snij)gereedschappen in de gereedschapshouder en stelt af 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Stelt parameters manueel of computergestuurd in 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Beheert het gereedschapsmagazijn 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Bergt (snij)gereedschappen veilig op 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Vervangt en onderhoudt (snij)gereedschappen 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen 		✓		
7. Stelt de machine-(straat), -lijn in door het instellen, selecteren van een basisprogramma				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Houdt zich aan productieorder en technische fiche 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis PLC (Programmable Logic Controller) Basiskennis van hydraulica gelinkt aan de installatie Basiskennis van pneumatica gelinkt aan de installatie Kennis van productieapparatuur en gereedschappen Kennis van de werking van een machine-(straat), -lijn Kennis van procedures voor het afstellen van de machine-(straat), -lijn Kennis van de grondstoffen Grondige kennis van het productieproces
<ul style="list-style-type: none"> Stelt de machine(onderdelen) manueel of computergestuurd in 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Kiest een programma/receptuur uit een keuzemenu voor de productie 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Stelt de parameters en coördinaten manueel of computergestuurd in en volgt ze op, onder andere via beeldschermen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches 	✓			
8. Controleert de veiligheidsvoorzieningen van de machine-(straat), -lijn				
<ul style="list-style-type: none"> Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft ze na 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van storingsanalyse Kennis van de werking van een machine-(straat), -lijn Kennis van onderhoudstechnieken en -procedures voor preventief basisonderhoud Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen Kennis van (veiligheids)pictogrammen Kennis van nood- en evacuatieprocedures Kennis van procedures om de machine-(straat), -lijn te bedienen (incl. opstart- en stopprocedures)
<ul style="list-style-type: none"> Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Doet veiligheidscontroles/controlerondes 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Merkt afwijkingen, storingsen of de nood aan preventief onderhoud aan de machine-(straat), -lijn op 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Evalueert veiligheidsrisico's en neemt gepaste maatregelen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Legt de productie stil indien nodig 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Meldt problemen aan de verantwoordelijke 	✓			
9. Start, bedient en stopt de machine-(straat), -lijn				
<ul style="list-style-type: none"> Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken Basiskennis van meet- en

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud op 		✓		<ul style="list-style-type: none"> • regeltechnieken • Basiskennis van registratie- en informatiesystemen • Kennis van interne productieprocedures • Kennis van de werking van een machine-(straat), -lijn • Kennis van procedures voor het afstellen van de machine-(straat), -lijn • Kennis van de grondstoffen • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van nood- en evacuatieprocedures • Kennis van procedures om de machine-(straat), -lijn te bedienen (incl. opstart- en stopprocedures) • Grondige kennis van het productieproces
<ul style="list-style-type: none"> • Start de machine-(straat), -lijn op 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Verzorgt de toevoer van grondstoffen en hulpproducten 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Draait proef 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Bedient de machine-(straat), -lijn 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Interpreteert gegevens en reageert passend 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Stelt parameters manueel of computergestuurd af 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Realiseert een zo efficiënt mogelijk procesverloop 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Regelt de afvoer van geproduceerde goederen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Doet controles/controlerondes 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Stopt de machine-(straat), -lijn 			✓	
10. Voert productie-, opvolging- en verwerkingshandelingen uit aan hout of houtderivaten				
<ul style="list-style-type: none"> • Voert verspanende bewerkingen uit in hout en houtderivaten 			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken • Kennis van interne productieprocedures • Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken • Kennis van hout en houtderivaten • Kennis van verspaningstechnologie en -technieken • Kennis van sectorspecifieke mechanische fysische bewerkingen • Kennis van afwerkingsproducten
<ul style="list-style-type: none"> • Brengt merktekens aan op de werkstukken 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Brengt machinaal afwerkings- en/of beschermlagen aan 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Monteert houten elementen tot (half) afgewerkt product 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerking 			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Voert handelingen uit met behulp van één of meerdere ergonomische machines 			✓	<ul style="list-style-type: none"> en afwerkingstechnieken • Kennis van montagetechnieken • Kennis van verpakkingstechnieken • Grondige kennis van het productieproces • Grondige kennis van procedures voor productcontrole • Grondige kennis van verspaningsgereedschappen
<ul style="list-style-type: none"> Pakt producten in 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen 		✓		
11. Bewaakt het (geautomatiseerde) productieproces en stuurt bij indien nodig				
<ul style="list-style-type: none"> Doet controles/controlerondes 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van meet- en regeltechnieken • Basiskennis van statistiek • Basiskennis van storingsanalyse • Basiskennis van registratie- en informatiesystemen • Basiskennis van hydraulica gelinkt aan de installatie • Basiskennis van pneumatica gelinkt aan de installatie • Kennis van interne productieprocedures • Kennis van productieapparatuur en gereedschappen • Kennis van de werking van een machine-(straat), -lijn • Kennis van de grondstoffen • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van nood- en evacuatieprocedures • Kennis van procedures om de machine-(straat), -lijn te bedienen (incl. opstart- en stopprocedures)
<ul style="list-style-type: none"> Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Verzamelt, controleert en analyseert gegevens van beeldschermen, controlepanelen, ... 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud op en neemt op passende wijze actie 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Gaat na wat de oorzaak is van een storing, afwijking 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Regelt machineonderdelen bij volgens de analyse 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Regelt parameters/coördinaten bij volgens de analyse 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Legt de productie stil indien nodig 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Meldt problemen, afwijkingen aan de verantwoordelijke 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Houdt gegevens bij over de aard van de storing of afwijking, het tijdstip en de oplossing 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Raadpleegt (technische) voorschriften en productiefiches 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Anticipeert proactief op afwijkingen en storingen 		✓		<ul style="list-style-type: none"> • Grondige kennis van het productieproces
12. Registreert en rapporteert het verloop van het productieproces				
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt gegevens bij over het productieverloop 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van ICT • Basiskennis van registratie- en informatiesystemen • Basiskennis van communicatietechnieken • Kennis van de grondstoffen • Grondige kennis van het productieproces • Grondige kennis van procedures voor productcontrole
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Rapporteert mondeling en/of schriftelijk aan collega's en leidinggevende 	✓			
13. Voert kwaliteitscontroles uit				
<ul style="list-style-type: none"> • Volgt informatie van beeldschermen op 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van statistiek • Basiskennis van storingsanalyse • Basiskennis van registratie- en informatiesystemen • Basiskennis van productieplanning • Kennis van interne productieprocedures • Kennis van de grondstoffen • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van kwaliteitscontrolesystemen • Grondige kennis van het productieproces • Grondige kennis van procedures voor productcontrole
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt instrumenten voor de productcontrole 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Voert productcontroles uit op basis van de voorschriften 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Vergelijkt resultaten van controles met richtwaarden 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Merkt afwijkingen aan producten op 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Verwijdert producten die niet voldoen aan de voorschriften 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Interpreteert controlegegevens 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Gaat na wat de oorzaak is van een afwijking aan het product 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Rapporteert problemen aan de verantwoordelijke 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Legt de productie stil indien nodig 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Registreert de gegevens over de aard van de afwijking, het tijdstip en de oplossing • Vult opvolgdocumenten in (tijdstip, waarden, ...) 	✓			
14. Stelt de machine-(straat), -lijn om				
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan productieorder en technische fiche • Stelt machineonderdelen manueel of computergestuurd om • Stelt parameters manueel of computergestuurd in • Kiest een programma/receptuur uit een keuzemenu voor de productie • Volgt informatie op beeldschermen op • Interpreteert gegevens en reageert passend 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van meet- en regeltechnieken • Basiskennis van statistiek • Basiskennis van storingsanalyse • Basiskennis PLC (Programmable Logic Controller) • Kennis van productieapparatuur en gereedschappen • Kennis van de werking van een machine-(straat), -lijn • Kennis van procedures voor het afstellen van de machine-(straat), -lijn • Kennis van de grondstoffen • Kennis van regels voor conversie van meeteenheden • Grondige kennis van het productieproces
15. Voert preventief of correctief basisonderhoud uit aan de machine-(straat), -lijn				
<ul style="list-style-type: none"> • Merkt de noodzaak aan technisch onderhoud op • Plaatst de machine-(straat), -lijn in veiligheidsmodus voor het uitvoeren van onderhoud • Houdt zich aan onderhoudsplan en -richtlijnen • Voert eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van meet- en regeltechnieken • Basiskennis van registratie- en informatiesystemen • Basiskennis van hydraulica gelinkt aan de installatie • Basiskennis van pneumatica gelinkt aan de installatie • Kennis van interne productieprocedures • Kennis van productieapparatuur en gereedschappen • Kennis van de werking van een

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Rapporteert problemen aan de technicus of de verantwoordelijke 	✓			machine-(straat), -lijn <ul style="list-style-type: none"> Kennis van onderhoudstechnieken en -procedures voor preventief basisonderhoud Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften
<ul style="list-style-type: none"> Verleent hulp en advies aan onderhoudstechnici 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Registreert basisonderhoud 	✓			

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van ICT
- Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken
- Basiskennis van meet- en regeltechnieken
- Basiskennis van statistiek
- Basiskennis van storingsanalyse
- Basiskennis van registratie- en informatiesystemen
- Basiskennis PLC (Programmable Logic Controller)
- Basiskennis van voorraadbeheer
- Basiskennis van productieplanning
- Basiskennis van regels m.b.t. welzijn op het werk
- Basiskennis van milieuzorgsystemen
- Basiskennis van communicatietechnieken
- Basiskennis van hydraulica gelinkt aan de installatie
- Basiskennis van pneumatica gelinkt aan de installatie

- Kennis van interne productieprocedures
- Kennis van productieapparatuur en gereedschappen
- Kennis van de werking van een machine-(straat), -lijn
- Kennis van procedures voor het afstellen van de machine-(straat), -lijn
- Kennis van de grondstoffen
- Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties
- Kennis van onderhoudstechnieken en -procedures voor preventief basisonderhoud
- Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van regels van persoonlijke hygiëne
- Kennis van milieuvoorschriften

- Kennis van regels voor conversie van meeteenheden
- Kennis van nood- en evacuatieprocedures
- Kennis van etikettering en productidentificatie
- Kennis van procedures om de machine-(straat), -lijn te bedienen (incl. opstart- en stopprocedures)
- Kennis van kwaliteitscontrolesystemen
- Kennis van toestellen voor goederentransport
- Kennis van hout en houtderivaten
- Kennis van werkdocumenten
- Kennis van tekeninglezen
- Kennis van functionele rekenvaardigheden
- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van eigen werkzaamheden
- Kennis van gebruik van relevante machinespecifieke software
- Kennis van opspantechnieken van gereedschappen en onderdelen (gereedschapshouders, ...)
- Kennis van randapparatuur
- Kennis van verspaningstechnologie en -technieken
- Kennis van sectorspecifieke mechanische fysische bewerkingen
- Kennis van afwerkingsproducten en afwerkingstechnieken
- Kennis van montagetechnieken
- Kennis van verpakkingstechnieken

- Grondige kennis van het productieproces
- Grondige kennis van procedures voor productcontrole
- Grondige kennis van verspaningsgereedschappen

Cognitieve vaardigheden

- Communiceert effectief en efficiënt
- Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken
- Draagt de werkzaamheden over aan de volgende ploeg
- Werkt efficiënt samen met collega's
- Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op
- Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd
- Neemt de werkzaamheden van de vorige ploeg over
- Neemt de planning door
- Controleert en houdt zich aan productieorder en technische fiche
- Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches
- Stemt de hoeveelheid grondstoffen af op de opdracht
- Gebruikt controle-instrumenten en interpreteert de controlegegevens
- Houdt rekening met de interne codering
- Houdt zich aan productieorder en technische fiche
- Stelt de machine(onderdelen) manueel of computergestuurd in
- Kiest een programma/receptuur uit een keuzemenu voor de productie
- Stelt de parameters en coördinaten manueel of computergestuurd in en volgt ze op, onder andere via beeldschermen
- Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft ze na
- Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen

- Evalueert veiligheidsrisico's en neemt gepaste maatregelen
- Legt de productie stil indien nodig
- Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches
- Start de machine-(straat), -lijn op
- Verzorgt de toevoer van grondstoffen en hulpproducten
- Draait proef
- Bedient de machine-(straat), -lijn
- Realiseert een zo efficiënt mogelijk procesverloop
- Regelt de afvoer van geproduceerde goederen
- Doet controles/controlerondes
- Verzamelt, controleert en analyseert gegevens van beeldschermen, controlepanelen, ...
- Houdt gegevens bij over het productieverloop
- Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal
- Rapporteert mondeling en/of schriftelijk aan collega's en leidinggevende
- Voert productcontroles uit op basis van de voorschriften
- Vergelijkt resultaten van controles met richtwaarden
- Merkt afwijkingen aan producten op
- Verwijdert producten die niet voldoen aan de voorschriften
- Gaat na wat de oorzaak is van een afwijking aan het product
- Registreert de gegevens over de aard van de afwijking, het tijdstip en de oplossing
- Vult opvolgdocumenten in (tijdstip, waarden, ...)
- Merkt de noodzaak aan technisch onderhoud op
- Plaatst de machine-(straat), -lijn in veiligheidsmodus voor het uitvoeren van onderhoud
- Houdt zich aan onderhoudsplan en -richtlijnen
- Voert eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit
- Rapporteert problemen aan de technicus of de verantwoordelijke
- Registreert basisonderhoud
- Leest werkdocumenten en -tekeningen
- Voert berekeningen uit
- Leidt productiegegevens af uit de werktekening
- Raadpleegt technische bronnen (werkstuktekeningen, instelgegevens, omrekeningstabellen, ...)
- Controleert de standtijd van het (snij)gereedschap
- Verzamelt materiaal en gereedschap en beoordeelt de conformiteit ervan
- Kalibreert meet- en controle-instrumenten
- Meldt problemen, afwijkingen aan de verantwoordelijke
- Houdt gegevens bij over de aard van de storing of afwijking, het tijdstip en de oplossing
- Beheert het gereedschapsmagazijn
- Selecteert (snij)gereedschappen i.f.v. de uit te voeren opdracht

Probleemoplossende vaardigheden

- Controleert de te verwerken grondstoffen en onderneemt actie bij afwijkingen
- Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud aan de machine-(straat), -lijn op
- Gaat na wat de oorzaak is van een storing, afwijking
- Regelt machineonderdelen bij volgens de analyse
- Regelt parameters/coördinaten bij volgens de analyse
- Anticipeert proactief op afwijkingen en storingen

- Verleent hulp en advies aan onderhoudstechnici
- Houdt de voorraad op peil en onderneemt actie bij tekorten
- Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen

Motorische vaardigheden

- Sorteert afval volgens de richtlijnen
- Houdt de werkplek schoon
- Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op
- Gebruikt toestellen voor goederentransport
- Past hef- en tiltechnieken toe
- Stopt de machine-(straat), -lijn
- Bergt (snij)gereedschappen veilig op
- Voert verspanende bewerkingen uit in hout en houtderivaten
- Brengt merktekens aan op de werkstukken
- Brengt machinaal afwerkings- en/of beschermlagen aan
- Monteert houten elementen tot (half) afgewerkt product
- Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerking
- Voert handelingen uit met behulp van één of meerdere ergonomische machines
- Pakt producten in
- (De)monteert (snij)gereedschappen in de gereedschapshouder en stelt af
- Vervangt en onderhoudt (snij)gereedschappen

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in productiebedrijven
- Het kan ook uitgeoefend worden in ploegen, tijdens het weekend, op feestdagen of 's nachts
- De activiteit varieert naargelang de grootte en de automatiseringsgraad van de onderneming
- Het werk vindt plaats in een productieruimte, waarbij de eigenschappen van de grondstoffen en het productieproces bepalend kunnen zijn voor de omgevingscondities van de productieruimte
- Het werk vindt plaats aan een machine(straat), -lijn, eventueel met beeldschermen en/of controlepanelen
- Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen is vereist en kan verschillen naar gelang de producten die behandeld worden en de aard van de uitgevoerde handelingen, er kan lawaaihinder en (hout)stof voorkomen
- In deze sector bestaan hygiëne-, milieu- en veiligheidsvoorschriften
- Dit beroep wordt in teamverband uitgeoefend

Handelingscontext

- Communiceert efficiënt met het team o.a. voor de overdracht naar de volgende shift
- Houdt rekening met veiligheids- en milieuvoorschriften in omgang met grondstoffen en producten
- Gaat economische en ecologische om met grondstoffen en producten

- Houdt zich aan voorschriften en procedures
- Houdt rekening met veiligheidssignalisatie op de werkplek
- Heeft permanente aandacht voor de kwaliteit van het product
- Volgt alle informatiegegevens m.b.t. het productieproces permanent op
- Houdt zich aan tijdsschema's voor de realisatie van het productieproces
- Voert uiteenlopende opdrachten uit met diverse grondstoffen
- Is zich constant bewust van de mogelijke impact van zijn handelingen

Autonomie

Is zelfstandig in

- het zorgen voor de toevoer van de grondstoffen; het opstarten, instellen, proefdraaien, bedienen, bijstellen, omstellen en stilleggen van de machine(straat), -lijn; de opvolging van het productieproces; kwaliteitsopvolging en -controle en basisonderhoud

Is gebonden aan

- tijdschema/planning; veiligheids- en milieuvoorschriften/procedures
productieorder/technische fiche; hygiëne regelgeving; kenmerken van de grondstoffen; richtwaarden; kwaliteitsnormen/voorschriften en rapporteringsprocedures

Doet beroep op

- de leidinggevende voor de planning, productieorder, meldingen van storingen, technische interventies of nood aan (extern) onderhoud, productieoptimalisatie en bijkomende instructies en doet beroep op de (onderhouds-)technieker voor storingen, technische interventies en onderhoud

Verantwoordelijkheid

- Werk in teamverband
- Organiseert de eigen werkplek veilig, ordelijk en milieubewust
- Verzamelt en neemt kennis van de productiefiches en -voorschriften
- Leidt uit aangereikte documenten de noodzakelijke parameters, afmetingen, ... af
- Controleert de voorraad grondstoffen en materialen (beschikbaarheid, tekorten, hoeveelheid, dosering, mengeling, conformiteit, kwaliteitsafwijkingen, ...)
- Controleert, monteert en vervangt (snij)gereedschappen op de machine-(straat), -lijn
- Stelt de machine-(straat), -lijn in door het instellen, selecteren van een basisprogramma
- Controleert de veiligheidsvoorzieningen van de machine-(straat), -lijn
- Start, bedient en stopt de machine-(straat), -lijn
- Voert productie-, opvolging- en verwerkingshandelingen uit aan hout of houtderivaten
- Bewaakt het (geautomatiseerde) productieproces en stuurt bij indien nodig
- Registreert en rapporteert het verloop van het productieproces
- Voert kwaliteitscontroles uit
- Stelt de machine-(straat), -lijn om
- Voert preventief of correctief basisonderhoud uit aan de machine-(straat), -lijn

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten

Geen vereisten.

Vereiste attesten

Geen attesten vereist

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Officiële cijfers over de tewerkstelling per beroep zijn niet beschikbaar. Vanuit de houtsectoren werd daarom een raming gemaakt op basis van beschikbare gegevens. Daarin stellen we vast dat ongeveer 22% van de beroepen uit PC125 en PC126 (Vlaanderen) behoren tot de cluster van de productie- en procesoperator. Hierbij kan aangenomen worden dat ongeveer 35% van de werknemers in deze cluster (productie- en procesoperator) tewerkgesteld wordt als productieoperator hout.

werknemers PC125 + PC126 in 2011 <i>bron: www.werk.be</i>	15.105		
Operator hout	22%	3.223	
Productiemedewerker hout		55%	1.773
Productieoperator hout		35%	1.128
Procesoperator hout		10%	322

De productieoperator hout behoort volgens de laatst beschikbare gegevens van VDAB (2011) niet tot de knelpuntberoepen in Vlaanderen.

Door de toenemende automatisering in de houtbedrijven verwachten wij dat de vraag naar werknemers die voldoen aan de profielen uit de cluster productie- en procesoperator sterk zal stijgen. De kandidaten dienen een goede technische basiskennis te hebben en deze te combineren met de kennis van het product dat vervaardigd wordt. Hun taak bestaat uit het instellen van de productielijn/-machine en het bewaken van productieproces en kwaliteit van het product. Daarnaast staan ze ook in voor het eerstelijnsonderhoud. De meeste productieprocessen zijn sector- of zelfs bedrijfsspecifiek waardoor een aanvullende opleiding op de werkvloer noodzakelijk is. Kandidaten met een vooropleiding hout, zoals interieurbouwer, meubelmakers... genieten soms de voorkeur, omdat zij al een grote productkennis hebben.

Vacatures

In dit luik baseren wij ons hoofdzakelijk op de cijfers die wij verkregen via de VDAB. Deze cijfers hebben enkel en alleen betrekking op de dossiers die verwerkt werden door de VDAB consultants. Wij merken hierbij op dat de VDAB het totale aanbod van vacatures in deze sector niet kan registreren. Vacatures worden ook kenbaar gemaakt via andere kanalen, bijvoorbeeld media of uitzendbureaus. Het totaal aanbod aan vacatures kan dus heel wat hoger liggen dan wat er weer gegeven wordt in de cijfers van de studiedienst van de VDAB.

Gezien de VDAB een onderscheid maakt tussen de beroepen “insteller bediener houtbewerkingsmachines”, “insteller bediener van een inpakmachine”, “productiearbeider” en “technicus - productieoperator”, hebben we de gegevens over deze beroepen afzonderlijk opgenomen in de onderstaande tabellen.

Het aantal ontvangen vacatures voor het normaal economisch circuit, voor het jaar 2011, volgens de sectoren van Arvastat, met inbegrip van de regionale indeling.

PROVINCIE	VACATURES 2011
<u>Insteller bediener houtbewerkingsmachines</u>	
ANTWERPEN	25
VLAAMS-BRABANT	8
WEST-VLAANDEREN	72
OOST-VLAANDEREN	18
LIMBURG	26
BUITEN VLAANDEREN	0
EINDTOTAAL	149
<u>Insteller bediener van een inpakmachine</u>	
ANTWERPEN	127
VLAAMS-BRABANT	36
WEST-VLAANDEREN	108
OOST-VLAANDEREN	58
LIMBURG	19
BUITEN VLAANDEREN	7
EINDTOTAAL	355
<u>Productiearbeider</u>	
ANTWERPEN	731
VLAAMS-BRABANT	309
WEST-VLAANDEREN	782
OOST-VLAANDEREN	794
LIMBURG	426
BUITEN VLAANDEREN	120
EINDTOTAAL	3162
<u>Technicus – productieoperator</u>	
ANTWERPEN	289
VLAAMS-BRABANT	52
WEST-VLAANDEREN	103
OOST-VLAANDEREN	212
LIMBURG	60
BUITEN VLAANDEREN	53
EINDTOTAAL	769

Het aantal vacatures voor de jaren 2003 tot en met 2011 voor het normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten. De laatste kolom geeft het vervullingspercentage weer. Dit percentage heeft alleen betrekking op de vacatures beheerd door de consumenten van de VDAB.

JAAR	ONTVANGEN VACATURES	VERVULLINGS PERCENTAGE
Insteller bediener van houtbewerkingsmachine		
2003	88	77,5 %
2004	114	82,5 %
2005	130	72,3 %
2006	89	88,7 %
2007	160	82,4 %
2008	126	75,2 %
2009	99	88,9 %
2010	102	85,9 %
2011	149	87,0 %
Insteller bediener van een inpakmachine		
2003	116	82,6 %
2004	137	93,8 %
2005	170	83,5 %
2006	166	89 %
2007	242	73,2 %
2008	229	81,1 %
2009	227	78,2 %
2010	341	85,1 %
2011	355	84,8 %
productiearbeider		
2003	1048	80,1 %
2004	1947	93,1 %
2005	1918	82,4 %
2006	3991	82,6 %
2007	4396	79,6 %
2008	3503	74,1 %
2009	2389	78,5 %
2010	3454	92 %
2011	3162	86,4
Technicus- productieoperator		
2003	342	86,2 %
2004	676	85,3 %
2005	557	84,3 %
2006	795	79,1 %
2007	1049	82,8 %

Het aantal openstaande betrekkingen aan het eind van de maand december van elk kalenderjaar.

JAAR	Insteller bediener van hout-bewerkingsmachines	Insteller bediener van een inpakmachine	Productie-arbeider	Technicus – productie-operator
2003	15	20	220	78
2004	25	20	252	144
2005	52	28	287	125
2006	25	45	395	177
2007	24	33	469	234
2008	24	34	316	63
2009	21	35	235	41
2010	25	53	446	112
2011	26	74	467	168

4. Samenhang

Intersectorale samenhang

Productieoperatoren komen in heel wat beroepen/sectoren voor en maken allerlei producten. Wat deze producten gemeen hebben is dat ze industrieel kunnen geproduceerd worden met behulp van mechanische en chemische processen. Productieoperatoren uit diverse sectoren beschikken daardoor over heel wat gemeenschappelijke competenties. Dat houdt ondermeer in dat mits het verwerven van bijkomende competenties productieoperatoren in verschillende beroepen/sectoren inzetbaar zijn.

Sectorale samenhang

De productieoperator hout kan starten als productiemedewerker hout. Gedurende deze periode zal de productiemedewerker eerst een machine- (straat), -lijn leren bedienen en daarna leren instellen. In een latere fase kan hij ofwel doorgroeien tot een kwaliteitscontoleur of een leidinggevende ofwel mits aanvullende competenties opgeleid worden tot een procesoperator.

De productieoperator hout komt voor in de verschillende houtbedrijven met diverse productgroepen (plaatmateriaal, meubel & zitmeubel, bouwelementen, houten verpakking).

